

Hei,

Kiipeilyliiton vuoden 2023 syyskokous pidettiin 22.10. Se meni niin huonosti, että olen viime päivinä pohtinut erittäin vakavasti, jatkanko Kiipeilyliiton puheenjohtajana. Tämä pohdinta ei liity pelkästään syyskokouksen päätöksiin, ja minulla itselläni on merkittävä vastuu asioiden tilasta.

Kiipeily on lajina kehittynyt erittäin nopeasti ja saanut paljon suosiota. Odotukset Kiipeilyliittoa kohtaan ovat kasvaneet jatkuvasti, mutta käytettävissä olevat resurssit eivät lähellekään yhtä nopeasti. Kiipeilyliiton osuutta jäsenmaksusta ei tälläkään kertaa nostettu ja samaan aikaan kustannustaso on noussut merkittävästi, joten käytännössä **jäsenmaksuista saatavaa tosiasiallista taloudellista resursointia on leikattu noin 20%**. Lisäksi tarvittava osaaminen on monipuolistunut niin paljon, ettei kaikki se mahdu kenenkään yksittäisen henkilön toimenkuvaan. Tämä yhtälö, jossa halutaan enemmän, mutta ollaan valmiita maksamaan vähemmän, ei toimi.

Kiipeilyliiton hallinnon ja muiden toimintojen pyörittäminen vaatii paljon työtä ja apua niiden pyörittämiseen on tarjolla verrattain vähän. Kiipeilyliitolla on kyllä vapaaehtoisia, jotka tekevät erittäin arvokasta työtä. Valitettavan moni vapaaehtoisista on oman jaksamisensa rajoilla. Oma panokseni kiipeilyn yhteisen hyvän eteen, on viikkotasolla ollut noin 10–20 tuntia. Enempään minulla ei ole mahdollisuutta. Minulla ei ole kiipeilyn piirissä mitään taloudellista intressiä, enkä minä tai kukaan lähisukulaisistani esimerkiksi kilpaile.

Valitettavan usein vapaaehtoistyöstä saatavat kiitokset hukkuvat kritiikin alle ja tämä ei koske vain minua. Parhaimmillaan hyvässä hengessä annettu kritiikki on todella arvokasta. Eteenkin jos se tulee rakentavasti ratkaisuehdotuksen, tai vielä parempaa, korjaavan toimenpiteen toteutuksessa auttavan avun kera. Tällä hetkellä kuitenkin annetun kritiikin määrän, kritiikin laadun ja käytettävissä olevien resurssien, sekä avun välillä on merkittävä epäsuhta. Tämä tarkoittaa sitä, että **iso osa kritiikin kohteista on sellaisia asioita, että niitä ei voida nykyresursseilla korjata**. Lisäksi merkittävä osa kritiikistä pohjautuu tietämättömyyteen, kuulopuheisiin ja vanhoihin kaunoihin; pahimmillaan yli kymmenen vuoden takaisiin asioihin.

Osa syyskokouksessa esille nousseesta kritiikistä esitettiin mielestäni myös ikävässä sävyssä, väheksyvästi ja epäasiallisesti. Se, että asianomaiset eivät välttämättä tiedosta toimivansa näin ei muuta sitä tosiasiaa, että tällainen syö pohjaa siltä työltä, jota minä Kiipeilyliiton puheenjohtajana ja muut vapaaehtoiset ovat viime vuodet tehneet. Sillä miten asiat esitetään, vaikka se olisi kritiikkiäkin, on todella paljon merkitystä. Se vaikuttaa sekä jäsenhankintaan, että siihen millaiset mahdollisuudet Kiipeilyliitolla on saada vapaaehtoisia auttamaan toiminnan järjestämisessä.

Budjetin valmisteluprosessi

Jäsenmaksujen korotuspaineesta on puhuttu ainakin vuoden 2022 syyskokouksessa ja vuoden 2023 kevätkokouksessa. Syksyn 2023 toiminnansuunnittelupäivään oli kutsuttu kaikkien seurojen edustajat, sekä valiokuntien edustajat. Yksi keskeinen uusi elementti toiminnansuunnittelupäivässä oli, se että valiokuntia pyydettiin miettimään etukäteen myös talouteen liittyviä asioita, sekä tuloja,

että menoja, sekä mahdollisia säästökohteita. Näiden tietojen tueksi valmistelimme toiminnan johtajan kanssa ryhmätehtävät ja taulukkolaskentamallin, joiden pohjalta keskustelua budjetista käytiin pienryhmissä. Tulokset avattiin yhdessä ja budjetin painotuksista keskusteltiin kattavasti. Minulle jäi sellainen vaikutelma, että näin muodostui konsensus, jota sitten myös Kiipeilyliiton hallituksen esitys vuoden 2024 budjetiksi hyvin pitkälle noudatteli. Lisäksi budjettiehdotuksen painotuksia varmisteltiin jäsenkyselyllä ja budjettiehdotusta säädettiin kyselyn tulosten pohjalta. Näin muodostunut toimintasuunnitelma ja budjettiehdotus tuotiin syyskokoukseen.

Toiminnansuunnittelupäivän tuloksista tiedotettiin seuroja 5.9.2023 päivätyllä puheenjohtajan kirjeellä, jossa avattiin myös jäsenmaksuasioita. Kirje lähetettiin myös syyskokouskutsun liitteenä. Jälkeenpäin tarkastellen minun olisi ehdottomasti pitänyt käydä etukäteen keskustelu kaikkien niiden suurimpien seurojen puheenjohtajien kanssa, jotka eivät osallistuneet toiminnansuunnitelmapäivään. Toisaalta yhtä poikkeusta lukuun ottamatta seurojen suunnasta ei oltu mahdollisiin huolenaiheisiin liittyen minuun missään yhteydessä ennen kokousta. Ymmärrän kyllä, että seuroilla on aivan vastaava tilanne kuin minulla. Tällaisia asioita on vaikea ehtiä tekemään oman toimen ohessa muiden kiireiden lomassa. Olisi kuitenkin hyvä, jos näkemuserot tai se, että hallituksen esitykselle on tulossa kilpailija, tuotaisiin esille etukäteen. Näin kaikkien olisi mahdollista valmistautua paremmin ja päätökset voitaisiin tehdä laadukkaamman keskustelun pohjalta.

Syyskokouksen päätökset

Jäsenmaksut

Kiipeilyliiton hallitus esitti, että Kiipeilyliiton osuutta jäsenmaksusta olisi nostettu 3€. Osaltaan jäsenmaksun korotus liittyy myös sukupolven vaihdokseen, jota Kiipeilyliitossa ollaan tekemässä.

Ymmärrän jäsenmaksujen nostamiseen liittyvän tuskan, semminkin kun jäsenseuroilla on myös omia nostopaineita. Toisella puolella on kuitenkin se, että Kiipeilyliiton tarjoamiin palveluihin ollaan tyytymättömiä ja niitä ei nykyresursseilla saada merkittävästi parannettua. On aivan kohtuutonta odottaa enemmän, jos tosiasiallista jäsenmaksutuloista saatavaa rahoitusta on leikattu 20%. Se, ettei kustannustason nousua ole kompensoitu Kiipeilyliiton osuudessa jäsenmaksusta sitten vuoden 2019 on tosiasiaa käytettävissä olevien resurssien leikkaamista.

Sen lisäksi, että syyskokouksen jäsenmaksupäätös on vastoin Kiipeilyliiton hallituksen esitystä ja toiminnansuunnittelupäivässä syvällisen keskustelun myötä muodostunutta konsensusnäkemystä, se on myös vastoin jäsenkyselyn enemmistön kantaa. 58,1% vastaajista oli joko täysin samaa mieltä tai samaa mieltä sen kanssa, että toiminnan laajuuden säilyttäminen on tärkeämpää kuin jäsenmaksun säilyminen nykyisellään. Erimielisiä oli 20,6%. Vertailu kohtana, 8€:n suuruista korotusta jäsenmaksuun piti joko parhaan tai toiseksi parhaana vaihtoehtona talouden korjaamiseen 24% kaikista vastaajista.

Syyskokouksessa pääasiallinen argumentti siihen, että korotusta ei pitäisi tehdä liittyi korotuksen vaikutuksiin jäsenhankintaan. Nyt jäsenmaksu nousee vakuutuksen korotuksen verran, eli 7€. Yleensä mikä tahansa korotus aiheuttaa reaktion. Korotuksen suuruudella on pienempi merkitys. Koska kustannustason nousu jatkuu, jäsenmaksujen korotus on Kiipeilyliitolla aivan 100%:sen varmasti joka tapauksessa edessä. Se, että korotusta ei tehty nyt samassa yhteydessä vakuutusmaksun korottamisen kanssa, tarkoittaa sitä, että reaktio tapahtuu kahtena vuonna.

Toiminnanjohtajan sukupolven vaihdoksen ajoitus

Uuden toiminnanjohtajan rekrytointi on ainakin kymmenen vuoden tähtäimellä tärkein yksittäinen asia, jonka Kiipeilyliitto tekee. Vaikutus voi olla paljon pidempiaikaisempikin ja se sanelee vuosiksi eteenpäin sen, millaiseksi Kiipeilyliiton toiminta kehittyy. Varsinaisen henkilövalinnan lisäksi yhtälössä vaikuttaa se, miten uusi toiminnanjohtaja saadaan tuotua mukaan sisälle ja ennen kaikkea sitoutumaan toimintaan.

Olen ollut itse ollut perustamassa neljää yritystä ja valmistunut nimen omaa johtamisen ja organisaation koulutusohjelmasta. Sijoittajana olen nähnyt useita onnistuneita ja epäonnistuneita toimitusjohtajan vaihdoksia. Erityisen haastavaksi Kiipeilyliiton sukupolvenvaihdoksen tekee se, että yhden kokopäiväisen työntekijän organisaationa Kiipeilyliitolla ei ole samanlaista organisaatiomuistia kuin isommilla organisaatioilla. Kysymys on paljon laajemmasta asiasta, kuin vain tehtävien siirrosta. Eteenkin hiljaisen tiedon siirtäminen ja sitoutuminen vaativat aikaa.

Tämän lisäksi riittävän pitkän siirtymäajan puolesta on useita muita argumentteja. Monet ovat toivoneet, että Kiipeilyliitto kehittyisi nopeammin. Kiipeilyliittoa myös kritisoidaan siitä, että erilaisia asioita ei saada aikaan tai tehdä riittävän laadukkaasti. Olen samaa mieltä, nämä ovat todellisia ongelmia. Tosiasia kuitenkin on, että nykyisillä resursseilla ei enempään pystytä ja lyhentäessään sitä aikaa, jonka uusi ja vanha toiminnanjohtaja ovat yhtä aikaa talossa, jäsenseurat päättivät jättää merkittävän kehittämisresurssin käyttämättä.

Vaikka neljän kuukauden lykkäys, elokuun alusta joulukuuhun, ei kuulosta pitkältä, tällä aikataululla uusi toiminnanjohtaja ei ole myöskään mukana toiminnansuunnittelupäivän, eikä vuoden 2025 budjetin tai toimintasuunnitelman valmistelussa. Toisin sanoen hän ei ole päässyt vaikuttamaan mihinkään sellaiseen, joka sanelee raamit hänen ensimmäiselle vuodelleen toiminnanjohtajana.

Kiipeilylehden lakkauttaminen

Tämä on omasta mielestäni syyskokouksen päätöksistä vähiten ongelmallinen. On aivan selvää, että viestinnän painopisteen tulisi tänä päivänä olla digitaalisissa välineissä. En kuitenkaan ole aivan varma, oliko oikea ratkaisu lakkauttaa lehti jo nyt kokonaan.

Toiminnansuunnittelupäivässä keskusteltiin lehden merkityksestä kiipeilyn ”muistina” ja siitä, että se on edelleen tietyille osaa jäsenkuntaa merkittävä syy kuulua Kiipeilyliiton alaiseen seuraan. Lisäksi puhuttiin lehden merkityksestä osana yhteistyökumppaneille myytävää kokonaisuutta. Se on ollut osana esimerkiksi sitä pakettia, jota on myyty mahdolliselle tulevan vuoden

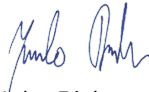
päyhteistyökumppanille. Tämän keskustelun pohjalta toiminnan suunnittelupäivässä syntynyt konsensus oli muuttaa lehti kerran vuodessa ilmestyväksi vuosijulkaisuksi. Syyskokouksessa päätös lehden lakkauttamisesta tehtiin ilman minkäänlaista asiaan liittyvää punnintaa tai keskustelua.

Mitä seuraavaksi?

Vielä keskiviikkoamuna 25.10.2023 olin siinä uskossa, että eroan Kiipeilyliiton hallituksesta. Se, että sekä Jari Koski, jonka mukaan olen se vaativin pomo ikinä, että Enni Bertling, jonka olen itse suostutellut useamman kerran jatkamaan Kiipeilyliiton aktiivina, pyysivät minua jatkamaan painaa vaakakupissa paljon. Haluan kiittää molempia keskustelutuesta asiaan liittyen. Myös muut käymäni keskustelut kuluneen viikon aikana ovat olleet tärkeitä ja haluan uskoa, että parempaa on edessä.

Lopuksi **haluaisin esittää toivomuksen, että seurat päättäisivät pikimmiten esittää ylimääräistä liittokokousta ja tehtyjen päätösten uudelleen harkintaa.** Vaikka päätöksiä ei muutettaisi, olisi tärkeää, että niistä käydään syvällisempi ja laadukkaampi keskustelu.

Oulussa 30.10.2023

Juho Risku

Puheenjohtaja

juho.risku@gmail.com

+358 40 5574004

Liite 1: Kuulopuheet

Yksi yleisesti esitetty kritiikinaihe on se, että liiton raha-asiat ja / tai kirjanpito olisi hoidettu huonosti. Kun tulin Kiipeilyliiton puheenjohtajaksi käytin noin 10 miljoonaa vaihtavan yrityksen¹ talousjohtajaa apuna, kun tarkastimme Kiipeilyliiton talouden pidon, budjetointi- ja kirjanpitokäytännöt. Luonnollisesti parannettavaa löytyi, mutta asiat olivat kuitenkin suhteellisen hyvin. Esimerkiksi kustannuspaikkalaskentaa tehdään ja vaikka siellä täällä jollakin yksittäisellä kuitilla kustannuspaikka saattaa olla väärin tai jopa puuttua, pääsääntöisesti ne ovat kohdallaan. Sama pätee budjetin seurantaan ja itse budjetointiprosessiin. Myös kassassa on rahaa riittänyt ja silloin kun on kohdattu ongelmia, niihin on reagoitu. Haasteitakin toki on, budjettiseurantaa ei ole saatu suoraan kirjanpitojärjestelmään ja tilikartat eivät kaikilta osin vastaa valiokuntien tarpeita. Isossa kuvassa asiat ovat kuitenkin kohtuullisen hyvin.

Toinen yleisesti esitetty väite on se, että Kiipeilyliiton toiminta ei ole läpinäkyvää. On aivan totta, että toiminnasta tiedottamisessa on parannettavaa. Sitä tehdään käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Mistään salailusta ei ole kyse. Liiton syys- ja kevätkokoukset ovat olleet kaikkien seurattavissa netin välityksellä jo jonkin aikaa, jäsenmaksukorotusten tarpeesta on tiedotettu ainakin kahden edeltävän kokouksen yhteydessä. Seuroilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa vuoden 2024 budjetin suunnitteluun ainakin toiminnan suunnittelupäivän yhteydessä. Suunnittelupäivän tuloksista on tiedotettu hyvissä ajoin ennen syyskokousta ja siten annettu mahdollisuus ottaa yhteyttä ja esittää tarkentavia kysymyksiä. Seuroilla on myös mahdollisuus, sitä on Kiipeilyliiton puolelta toivottu, osallistua Kiipeilyliiton toimielimiin kaikilla tasoilla. Lisäksi on aivan varmaa, että en ole jättänyt vastaamatta yhteenkään vakavasti otettavaan tiedusteluun liiton toiminnasta.

Kolmas yleisesti esitetty kritiikin aihe on se, että Kiipeilyliitto ei tue kilpailutoimintaa riittävästi. Kilpailutoiminta on Kiipeilyliiton budjetista isolla kertoimella suurin yksittäinen asia, johon se käyttää rahaa. Kaikilla meillä olisi varmasti halu siihen, että resursseja on enemmän, mutta ne resurssit eivät tule tyhjistä. Rahaa, jota ei ole, ei voi käyttää Kilpailutoiminnan tukemiseen. Lisäksi tarpeiden ja resurssien välinen kuilu on niin iso, että merkittävää muutosta ei saada aikaan Kiipeilyliiton nykyisen budjetin puitteissa, vaikka sitä käännettäisiin miten. Toisin sanoen, liiton jäsenmäärän pitää kasvaa ja tulopohjaa muutenkin laajentaa ensin.

---

¹ Vertailukohtana KiipeilyAreenan liikevaihto vuonna 2022 oli 4,4M€ ja Boulderkeskuksen 1,8M€, Kiipeilyliiton vuosibudjetti on noin 0,5M€.